

09/10/84

Salutacions

En la polèmica, tantes vegades represa, sobre la legitimitat de la fórmula de salutació *bona tarda*, sembla que hom només tingui en compte l'hora del dia, sia d'acord amb l'hora oficial que marca el rellotge, sia segons la claror solar. Però és evident que hi ha d'altres factors que determinen la tria de la fórmula de salutació més adequada: el fet d'adreçar-se a una sola persona o el d'adreçar la salutació a tots els circumstants en general (o a un públic invisible, i adfuc hipotètic, com en els programes de ràdio i de televisió); el grau de familiaritat amb la persona que saludem, l'ocasió en què ho fem (quan trobem algú i quan ens en separem)... És que fem servir la mateixa fórmula de salutació quan entrem en una casa i quan, sense aturar-nos, saludem a un conegut que trobem pel carrer? Hi deu haver, en aquest sentit, una gran diversitat de costums, com revelaria segurament una detinguda observació de la realitat en medis ben diferents o una bona enquesta, i al costat de qui diu *bon dia* fins a hora foscant i de qui, pels volts del migdia, abans de decidir-se per una salutació consulta el rellotge, trobariem sens dubte qui limita el *bon dia* a les primeres hores de matí (quan es lleva, quan entra a la feina) i el *bona nit* al moment d'anar-se'n a dormir. Llegim en un recent llibre de Xavier Fàbregas, *L'encalc*, en què descriu unes escenes de la vida pairal: "... era una dona molt parladora i s'estava vora el foc fins que el darrer dels mossos donava la bona nit.

Creiem, així, que seria desencertat de concloure d'aquesta polèmica, que cal reduir les fórmules de salutació a les que són objecte de debat: dues o bé tres (admetent *bones tardes* o *bona tarda*). Però també cal convenir que la diversitat de circumstàncies de la vida actual i l'exemple, a què no podem pas restar del tot impermeables, de les altres llengües (no únicament del castellà), han de fer variar per força qualsevol sistema tradicional. Es pot donar, doncs, el cas o la circumstància en què calgui decidir-se sense subterfugis entre *bones tardes* i *bona tarda*. En aquest cas, i únicament en aquest cas, nosaltres optariem, tal com dèiem en el nostre comentari anterior, d'acord amb el Diccionari Fabra i malgrat el comentari de l'Alcover-Moix que hi transcrivíem, per *bona tarda* (però sempre havent dinat, mai a un quart d'una del migdia), tal com avui ja diu tanta gent de la manera més natural i espontània.

Albert Jané